

Työllisyyspalveluita tarjotaan lähipalveluina 1. tammikuuta 2025 alkaen kaikkialla Suomessa. Pyhäntä, Siikalatva ja Siikajoki on piirretty kuulumaan Raahan kaupungin vetovastuulla syntyvään Oulu tehdasalueen ruokalaan, kun tieto Jukkatalon konkurssista oli tullut.

Kuntien omille työllisyys-asiiantuntijoille tarvetta

● Oulun eteläisen työllisyysalueen muodostaminen siirtyy valtion selvittelyyn yhdessä alueen kuntien kanssa.

Pyhännän, Siikalatvan ja Siikajoen kunnanvaltuustot ovat hyväksyneet yhteistoimintasopimuksen työvoimapalveluiden järjestämisestä 1. tammikuuta 2025 lähtien.

Oulun eteläisen työllisyysalueen kokoonpanon osalta Oulainen, Haapajärvi ja Pyhäjärvi eivät ole hyväksyneet yhteistoimintasopimusluonnosta eivätkä järjestämisuunnitelmaa. Päätöksiä on perusteltu sillä, että kuntapäätäjät ovat katsoeet, ettei heidän edustamansa taho ole päässyt osallistumaan riittävästi sopimuksen valmisteluun, vaan sopimus on tullut niin sanotusti annettuna.

Työllisyyspalveluiden uudistus on sote-uudistuksen jälkeen kuntien toimintaan ja vastuihin kohdentuva toinen merkittävä uudistus. Uudistuksessa alueellisesti TE-toimistona tunnettujen palveluiden järjestämisvastuu siirretään kunnille.

Valtio on lain muodossa määrännyt, että alueiden pitää sisältää vähintään 20 000 henkilön työvoima. Kaupunki jossa määrä täyttyy, voi järjestää palvelun itse, mutta muiden täytyy hakeutua toisten kuntien kanssa yhteistyöhön.

ALUEELLISESTI käydyin keskustelun pohjalta on päädytty esityksiin,

jossa maakunta jakautuu kolmeen alueeseen. Oulun seutu lähikuntiin on omansa, Kuusamo ja Taivalkoski suuntautuvat Kainuun alueeseen ja Oulun eteläinen ja rannikko muodostavat Raahan kaupungin vetämän alueen.

Alueelle tulee palvelukeskukset Ylivieskaan, Raahen, Nivalaan ja Kalajoki. Siikalatvan ja Pyhännän alueen työntekijät kuuluvat Ylivieskan palvelukeskukseen ja Siikajoen Raahan palvelukeskukseen.

– Vuosi 2024 on aikaa suunnitella. Aikaa on vain vuosi, mikä on aika vähän, kun TE-toimiston työntekijät siirtyvät kuntien palvelukseen, totesi Siikalatvan kunnanjohtaja **Pirre Seppänen** työllisyyspalveluasiana valtuustolle esitellessään.

Uudistuksessa on painotettu, että alueen työllisyyspalvelut tulee järjestää alueellisesti lähipalveluina. Oletuksena on, että myös pieniin kuntiin saadaan työllisyyspal-

velua lähipalveluna, mutta harvemmin tarvittavat palvelut voidaan järjestää keskitetysti.

Seppänen painotti Siikalatvan päättäjille, että suunnittelussa täytyy pitää huoli, ettei pienten kuntien työllisyyspalveluita unohdeta. Lähtökohtaisesti hyvä asia on, että uudistus vie työllisyyspalveluita lähipalveluiden suuntaan, kun tällä hetkellä palvelut tuotetaan Oulusta käsin.

TYÖLLISYYSPALVELUIDEN kustannukset jaetaan kuntien kesken niin, että 50 prosenttia lasketaan suhteutamalla asukasmäärä työikäisten määrään ja toinen 50 prosenttia tulee työttömien määrästä. Lisäksi kuntien maksettavaksi tulee työttömyysturvamenot, jotka valtio kompensoi, mutta maksut tulevat viiveellä vuoden takaisen tilanteen mukaan.

Kunnille osoitetaan vuodesta

2025 alkaen valtionosuus, joka on aiemmin maksettu TE-toimistoille, mutta vastaavasti kunta maksaa tarvitsemistaan palveluista korvausta tässä tapauksessa Raahan kaupungille.

Kunnille uudistuksessa merkittävä kannustin on hankkia työttömille töitä. Kun kunta kantaa vastuun työttömyyden hoidon kustannuksista, pääsee kuluista eroon vain sillä, että kuntalaisilla on töitä. Valtio kompensoi kustannuksia jälkikäteen edellisen vuoden toteutuman perusteella.

Mikäli kunta ei onnistu työllisyyden hoidossa, kustannukset voivat olla suuret. Kunnalla voi olla omaa resurssia edistämässä työllisyyden hoitoa.

SIIKALATVALAINEN kuntapoliitikko **Annamari Selkäinaho** (SD) on työskennellyt useamman vuoden alueella työttömien tai työttömyy-

KERRO JUTTUVINKKI
044 737 0397
toimitus@siikajokilaakso.fi

TILAA LEHTI
08 5377 633
siikajokilaakso.fi/tilaa

VARAA MAINOSPAIKKA
Anne 050 560 0020
anne.luovi@kalevamedia.fi

**VASTUULLISTA
JOURNALISMIA**

PEKKA PEURA

in eteläiseen alueeseen. Pyhännällä kokoonnuttiin elokuussa irtisanomisinfoon

suhan alla olevien keskuudessa. Hän painotti valtuustossa, että resurssit tarvitaan.

- Työttömyys ei ole niin yksiselitteinen ongelma, joka ratkaistaan toteamalla, että menepäs töihin. Siikalatvan kuntaan tarvitaan omaa henkilöresurssia, joka ohjaisi ihmisiä takaisin työelämään. Esimerkiksi yksilövalmentaja olisi ohjaamassa työllisyyspolulla eteen päin.

Selkänaho pohti, että vasta uudistuksen voimaan tultua nähdään, mikä käytännön tilanne on.

- Hankkeista pitäisi ottaa oppi, esimerkiksi Tilke-hankkeesta, jossa on saatu kokemusta yksilöllisestä ohjauksesta. Ei riitä, että on yksi ohjaaja, täytyy olla henkilöstöresurssia asiakastyötä tekemään. Eri-laisia malleja on olemassa.

Tuoreen hankekokemuksen pohjalta Selkänaho näkee, että myös työnantajat tarvitsevat tukea tilanteissa, jossa ottavat töihin henkilön työkokeiluun tai palkkatuella. Huomiota tulisi kiinnittää myös palveluiden oikea-aikaisuuteen.

- Ei voi olla, että jonotellaan viikkokausia, kun apu tarvitaan siinä hetkessä. Kun löytää sopivan työpaikan ja tulee motivaatio tekemiseen, tarvitsee tuen siinä hetkessä, kuvasi Selkänaho.

PYHÄNNÄN kunnan hyvinvointikoordinaattori **Riikka Teeriaho**

on ollut Pyhännän kunnan edustajana mukana työllisyysalueen muodostamista valmisteleessa työryhmässä yhdessä kunnanjohtajan ja henkilöstö- ja talousjohtajan kanssa.

Teeriaho jakaa Annamari Selkänahon huolen siitä, että resurssit tarvitaan jokaiseen kuntaan.

- Pyhännän kunnassa ei ole työllisyystyötä tekemään ihmistä. On oltu valmistelussa mukana ja tuotu Pyhännän näkökulmaa ilmi. On tuotu esiin, että tarvittaisiin myös omaa resurssia, kertoi Riikka Teeriaho.

POHJOIS-POHJANMAAN alueella on ollut kaksi työllisyysalueen kuntakokeilua, Raahen seudun kuntakokeilu sekä Ylivieskan seudun kuntakokeilu. Siikajokilaakson levikialueella mukana on ollut Siikajoki.

Siikajoen kunnassa on ollut palkattu työllisyyskoordinaattori puolenkymmentä vuotta. Lähes alusta alkaen tehtävää hoitanut **Veera Karvonen** kokee, että kuntakokeilussa mukana olleiden kuntien on ehkä helpompi lähteä mukaan työllisyysalueeseen.

- Hyvistä käytännöistä on voitu saada oppia, meillä on jo totuttuja toimintamalleja. Ei ole varmaa, onko juuri samat käytössä työllisyysalueella.

Annamari Selkänaho pohti, että vasta uudistuksen voimaan tultua nähdään, mikä käytännön tilanne on. Arkistokuva

Riikka Teeriaho jakaa Annamari Selkänahon ajatuksen siitä, että resurssit tarvitaan jokaiseen kuntaan. Arkistokuva

Veera Karvonen kokee, että asiakkaan kasvokkain tavaten, on helpompi lähteä purkamaan työllistymisen haasteiden juurisyytä. Arkistokuva

Karvosella on jakaa hyviä kokemuksia asiakkaan kanssa kasvokkain kohtaamisesta.

- Kun asiakkaan tapaa kasvokkain, on paljon helpompi lähteä purkamaan työllistymisen haasteiden juurisyytä. Tällöin pystyy autamaan kokonaisvaltaisemmin. On hyvä että tavoitteena on järjestää työllisyyspalvelut lähipalveluna. Edelleen tarvitaan myös kunnan oma panostus. Työllisyysalue tuottaa lakisääteisiä palveluita, sen ulkopuolella tapahtuvaa ohjausta on paljon, selvensi Veera Karvonen.

SARI KIHNULA
Siikajokilaakso

Työllisyysalue mahdollistaa uudenlaisen palvelukokonaisuuden

Pohjois-Pohjanmaan TE2024-hankkeen projektipäällikkö **Jouni Korhonen** kertoo, että ministeriö käsittelee ilmoitukset marraskuun aikana. Tavoitteena on, että niin sanotut selkeät alueet päätettäisiin jo marraskuun loppuun mennessä. Tämän jälkeen alkaa työ niin sanotun valtion perälautamallin mukaisesti niiden kuntien ja työllisyysalueiden kanssa, joista ei ole saatu yhteistä päätöstä. Työn on tarkoitus valmistua helmikuun loppuun mennessä. Kun kolmesta kaupungista ei ole saatu myönteistä päätöstä Oulun eteläisen työllisyysalueen osalta, ovat kaikki esitetyt sopimukset hyväksyneet kunnat mukana tässä neuvottelussa.

- Työllisyysaluekokonaisuus mahdollistaa kunnille uudenlaisen palvelutuotannon suunnittelun. Järjestetään palvelua töitä hakeville, mutta uudistus koskettaa lisäksi kaikkia kuntien alueella työssä käyviä henkilöitä, koska heillä voi tulla palvelutarpeita, kuten koulutustarvetta tai muutoksia terveydentilassa, jotka edellyttävät työpaikan vaihtoa tai muuta terveydentilan tarkastelua, muistuttaa Jouni Korhonen.

KORHONEN näkee kunnilla olevan uudistuksen myötä useita mahdollisuuksia alentaa omia työllisyysalueen hoidon kustannuseriä. Hän kannustaa ottamaan entistä vahvemmin mukaan elinkeinopalveluiden toimijat. Ennakoinnilla tulee olemaan iso rooli, kun halutaan olla etukenossa toimimassa, jos tulossa on esimerkiksi työntekijätarpeita, uusien yritysten sijoittumisia kuntaan tai irtisanomisia.

sia.

Toinen merkittävä asia on ottaa kaikki oppilaitokset entistä vahvemmin mukaan työllisyysalueen hoitoon. Kolmantena tulevat henkilöstöpalvelualan yritykset, joilla on rekrytointi- ja työnantajatuntemusta. Pohde on myös keskeinen yhteistyökumppani sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisessä. Myös monet yhdistykset, järjestöt ja muu kolmannen sektorin toimijat voivat olla työllisyysalueen hoitoa toteuttamassa. Yritysten myöskin palvelutarpeet tulevat myös kunnille samassa paketissa.

- Vuosi 2024 on palvelumallin rakentamisen aikaa. Työllisyyspalvelut pitää saada muodostettua niin, että palveluihin ei tule katkosta muutoksen yhteydessä. Eivät kaikki muutokset 1. tammikuuta 2025 tule olemaan valmiita, vaan muutouvat seuraavan parin vuoden aikana käytännön toiminnan myötä.

Korhonen painottaa yhtenä tärkeänä asiana yhteistyötä naapurikyöllisyysalueiden kanssa. Työmarkkinat eivät tunne keinokeisioita työllisyysalueen rajoja. Työmarkkinoita ei todennäköisesti kiinnosta, kuka palvelun on tuottanut.

Uudistuksen ajatus on, että palvelut ovat lähellä niin henkilö- kuin yritysasiakkaille työllisyysalueen kuntien tuottamina. Lähtökohta on, että palvelu on kasvokkain kohtaamista ja alueen palvelut tuntevan henkilön palvelua on saatavilla.

SARI KIHNULA
Siikajokilaakso

Työllisyysalue

- Raahen kaupunki toimii Raahen-Kalajoki-Ylivieska-Nivala-työllisyysalueen vastuukuntana työvoimapolvelujen järjestämisessä.
- Alueeseen on valmisteltu tulevan mukaan: Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Kalajoki, Kärsämäki, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Reisjärvi, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Ylivieska ja Raahen.
- Työllisyysalueen järjestämissuunnitelmaa eivät ole hyväksyneet Oulaisen, Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungit.

TAVOITTEENA

- Yhteisen elinvoiman vahvistaminen elinkeinorakennetta mo-

nipuolistamalla ja vetovoimaista lisäämällä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

● Elinkeinopalveluiden ja työllisyysalueen nivoutuminen entistä tiiviimmin yhteen.

● Toimivat koulutuspalvelut ja osaamisen kehittäminen alueen työnantajien tarpeet huomioiden.

● Nopeat, vaikuttavat ja joustavat työnhakija-asiakkaan palvelut lähipalveluna, moniammatillisuuden korostuessa kaikista vaikeimmassa työmarkkina-asetmassa olevien kohdalla.

● Kansainvälisen työvoiman saattavuuden varmistaminen ja saattamattomien kotopalveluiden kehittäminen.